

UMEÅ UNIVERSITET

Akademiska språkhandlingar – att förstå uppgiften

För att du ska kunna lösa en skrivuppgift på bästa sätt är det viktigt att förstå vad den går ut på. En god idé är därför att alltid läsa igenom uppgiften två gånger och leta efter instruktionsord, som beskriver vad det är du faktiskt ska göra. Här följer ett antal vanliga akademiska språkhandlingar och en beskrivning av vad de innebär. Tänk på att orden kan ha en viss betydelseskilnad om du använder dem i ett mer allmänspråkligt sammanhang.

Analysera	Bryt ned och dela upp ämnets centrala delar. Undersök, diskutera och tolka varje del utförligt. Undersök hur saker och ting hänger samman. Granska och visa på samband mellan olika företeelser, undersök och beskriv de delar som en större helhet är sammansatt av. Fokusera på "hur" och "varför".
Argumentera	Ange skäl som talar för och emot ämnet, "å ena sidan å andra sidan".
Beskriv	Redogör för ämnet på ett utförligt och målande sätt genom att ange t.ex. egenskaper, särdrag och uppfattningar.
Definiera	Formulera en exakt, specifik och väl underbyggd innebörd – främst inom ett specialiserat område. Ange viktiga särskiljande egenskaper. Exemplifiera eventuellt med hjälp av ord eller bilder.
Diskutera	Gå igenom ämnet grundligt: undersök, debattera eller argumentera för ämnets för- och nackdelar. Notera motstridigheter inom ämnet. Jämför och kontrastera genom att föra utförliga resonemang. Ställ dig frågor inför en företeelse, reflektera över en fråga utifrån olika infallsvinklar, resonera, utveckla en tankegång, dra underbyggda slutsatser.
Förklara	Ge en utförlig förklaring med tillhörande orsaker. Underbygg eller motivera genom att visa på logisk följd, eller genom att ge exempel, peka på orsaker och lyfta fram resultat.
Identifiera	Känn igen, urskilja, ringa in.
Illustrera	Förklara eller klargör genom att ge konkreta belägg såsom exempel, jämförelser, bilder, diagram, statistik eller genom att dra paralleller till andra ämnen.
Jämför	Beskriv likheter och olikheter mellan två eller flera företeelser.

UMEÅ UNIVERSITET

Kontrastera	Beskriv skillnaderna mellan två eller flera ämnen.
Lista	Räkna upp flera olika aspekter kring ämnet, dvs. skapa en förteckning över egenskaper, särdrag och orsaker.
Problematisera	Belys ämnet ur olika perspektiv, t.ex. vilka för- och nackdelar eller styrkor och svagheter som finns. Lyft fram olika synsätt. Se saker utifrån flera perspektiv, t.ex. det komplexa i det till synes enkla. Det oklara i det självklara och det märkliga i det som vi vanligen tar för givet.
Redogör (för)	Beskriv och förklara utförligt. Berätta klargörande om, ge en bild av, redovisa.
Reflektera	Resonera om ämnet utifrån olika synsätt och aspekter. Utgå från frågor som: Vad innebär detta? Hur kan det se ut? Hur kan det förstås? Vilka problem finns?
Relatera	Visa hur ämnen hör ihop eller liknar varandra. Koppla till, anknyt till och referera till.
Resonera	Dra egna slutsatser utifrån givna fakta.
Sammanfatta	Gör en kortfattad, summarisk och koncentrerad redovisning av ämnet dvs. uppge centrala uppfattningar eller händelser. Ta med slutsatser, men uteslut onödiga detaljer.
Tolka	Uttryck med egna ord. Använd gärna exempel.
Utvärdera	Uppskatta, bedöm och värdera ämnet. Notera för- och nackdelar. Ge din åsikt eller citera en expert. Underbygg med tillförlitliga fakta i form av statistik, citat, exempel och olika slutledningar.